

N:o 52.

Af friherre **Klingspor**, i anledning af Kungl. Maj:ts förslag till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862.

Med anledning af Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 29 § 11 angående kommunala röstvärdets beräkning på landet anhåller jag få göra följande inlägg under förhoppning att Riksdagen ville beakta desamma och göra de ändringar, som jag här nedan tillåter mig närmare motivera.

Den begränsning af rösträtten på landet af en tiondedel af det hela var i sig själf en mycket betydande förändring och som tilläpbad på de smärre kommunerna, som finnas i mellersta och södra delarna af vårt land, flerestädes verkar synnerligen hårdt och i många fall uppmuntrar till mindre aktgifvande på kommunens ekonomi än som varit önskligt. Den ytterligare begränsning af kommunala rösträtten, som föreslås i Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 29, är ännu våldsammare, och då efter hvad jag erfarit begränsningen af en tiondedel ej därefter får tillämpning mera än på ett par kommuner torde detta tillägg helt kunna bortfalla, så att i detta fall full likhet inträder med hvad föreslås i Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 30 § 5.

Vidare måste såsom konsekvens af den föreslagna rösträttsbegränsningen inses, att vid s. k. industrikommuner, särskildt vid mindre dylika, all fastighet kommer i en särdeles ogynnsam ställning gentemot röstvärdet för inkomstfyrc. I detta fall betyder de uträknade medeltalen intet, utan här gäller att undersöka för hvarje särskild kommun, och om det då befinnes, att den föreslagna rösträttens tillämpning fram-

kallar betänkliga faror för socknens ekonomi, bör detta vara nog för att göra nödig ändring, som i öfrigt ej länder någon till skada.

Den större fastigheten och den större industrien ha redan förlorat allt inflytande på en dylik kommuns ekonomi, men hvad värre torde vara är att i t. ex. en af mig särskildt uträknad industrikommun röstetalet för »fastighet» i procent af hela röstetalet skulle blifva så lågt som 23,2 procent.

När man så lifligt önskar framkalla bofasthet hos vår arbetande befolkning, vore ju särdeles lämpligt att för dem, som ernått dylik antingen i form af större eller mindre jordbrukslotter eller eget hem, stärka deras inflytande inom kommunen gentemot de icke bofasta.

Dessa bofasta böra hafva större känsla af ansvar att vårda kommunens ekonomi, väl vetande att för dyra utskylder nedsätta värdet på hvad de genom sina besparingar och genom sitt arbete skapat åt sig.

Ett dylikt stärkande, som säkert blefve till stor nytta för våra industrikommuner, vore om det röstvärde, som föreslagits i ofvannämnda § 11, endast blefve gällande för fastighet, men att för inkomst af kapital och arbete infördes den förändringen: att för dylik inkomst till och med 500 kronor erhöles en röst och för inkomst, som är högre än 500 kronor, därutöver en röst för hvarje fullt belopp af 500 kronor, hvarmed inkomsten öfverstiger 500 kronor.

Genom dylik anordning af rösträtten skulle i den af mig här ofvan åberopade kommunen fastighetens inflytande ökas från 23,2 procent till 39,6 procent, och faller denna ökning af inflytande så godt som helt och hållet inom fyrktalsgrupperna 26—250, under det att såväl lägsta fyrktalsgruppen 1—25 som den högsta, öfver 250 fyrkar, blifva obetydligt berörda, trots det att denna sista fyrkgrupp för närvarande har stort röstetal.

På grund af ofvanstående får jag vördsamt anhålla,

att Riksdagen ville för sin del besluta att § 11 Kungl. Maj:ts proposition n:o 29, mom. 1 skulle få följande förändrade lydelse:

§ 11.

Mom. 1. Röstvärdet beräknas för en hvar röstägande i förhållande till den sammanlagda inkomst, för hvilken han enligt § 58 är pliktig erlägga kommunalutskylder sålunda, att honom tillägges:

a) vid inkomst, beräknad för fastighet:

för dylik inkomst till och med ett hundra kronor
en röst,

för dylik inkomst som är högre än ett hundra kronor men ej öfverstiger ett tusen kronor, *en* röst för hvarje fullt belopp af ett hundra kronor,

för inkomst som är högre än ett tusen kronor tio röster, samt därutöfver *en* röst för hvarje fullt belopp af femhundra kronor, hvarmed inkomsten öfverstiger ett tusen kronor, så att inkomst af ett tusen femhundra kronor medför elfva röster och så vidare;

b) vid inkomst af kapital och arbete:

för dylik inkomst till och med femhundra kronor
en röst,

för dylik inkomst som är högre än femhundra kronor därutöfver *en* röst för hvarje fullt belopp af femhundra kronor, hvarmed inkomsten öfverstiger femhundra kronor, så att inkomst af ett tusen kronor medför *två* röster och så vidare,

dock må i intet fall någon utöfva rösträtt för mera än fyratio röster.

Mom. 2. = Kungl. Maj:ts förslag.

Om remiss till särskilda utskottet n:o 1 anhålles.

Stockholm den 12 mars 1907.

Carl Klingspor.